

Orde-vergadering 28 september 2001

Luisteren

Op de jaarlijkse Orde-vergadering spraken de algemeen deken en de voorzitter van de nieuwe Raad voor de Rechtspraak over beeld en werkelijkheid van de balie, respectievelijk het nieuwe gezicht van de rechterlijke macht (zie *Advocatenblad* 2001-17). Na het Alkmaarse cabaret verdienden de aanwezigen drie opleidingspunten door braaf naar enkele colleges over het nieuwe burgerlijk procesrecht te luisteren.

Willem Heemskerk
en Leo van Osch
redactieleden

Borrel en diner in de Grote of St. Laurenskerk

Vanaf tien uur druppelden de deelnemers aan de Orde-vergadering het Alkmaarse theater De Vest binnen. De vergadering ging deze keer over 'de inhoud', de vermoedelijk per 1 januari 2002 van kracht wordende wijzigingen in het burgerlijk procesrecht. Namens de organiserende Raad van Toezicht in het Alkmaarse werden de aanwezigen een uur later welkom geheten in een redelijk gevulde zaal. Dit deed de voorzitter van de Regelingscommissie, A.W.J. Castelijns, wiens intonatie leek op het stemgeluid van cabaretier Paul van Vliet: 'Mannen... luistereuh.' Allemaal luisteren deden de aanwezigen niet, want de oproep van Castelijns om vooral de mobieltjes uit

te schakelen blijkt bleek later aan paar dovemansoren gericht.

Castelijns noemde maar meteen het – letterlijk en figuurlijk – bekendste wapenfeit waar Alkmaar zich op kan beroepen, te weten dat daar in 1573 de victorie tegen de Spanjaarden begon. Daarna volgde een gezochte vergelijking met de vorige keer (1979) dat wij in Alkmaar vergaderden, met als onderwerp de afschaffing van het reclameverbod voor advocaten, welke afschaffing vele jaren later zou volgen: ook op dat punt begon de victorie in Alkmaar, leek Castelijns te willen zeggen

Onmiddellijke afwijzing

Ook algemeen deken M.W. Guensberg wist in zijn welkomstwoord uit de gebeurtenissen van 1573 een parabel te ontlenuen: te weten dat men toen in Alkmaar al wist dat het dienen van het algemeen belang standvastigheid vergt. Dat vormde meteen de kern van zijn dekenrede (zie *Advocatenblad* 2001-17, p. 646-650), een uitvoerige uiteenzetting dat het algemeen belang waar de Orde voor staat soms kan botsen met individuele belangen van individuele advocaten, maar dat de perceptie niet mag zijn dat de Orde die advocaten wil dwarszitten. Ook hield hij de perceptie dat het met de Orde–democratie treurig is gesteld tegen

Na de schets van het treurige imago van de Orde–democratie, volgde zoals verwacht de vaststelling dat de werkelijkheid anders is

het licht, waarna, zoals viel te verwachten, de vaststelling volgde dat de werkelijkheid anders is. Aldus werd de BOA, die zich in de door haar bijeengeroepen extra vergadering van 18 juni 2001 zo had geroerd, nauwelijks verholen op twee fronten van repliek gediend.

Vervolgens was het de beurt aan ‘kwartiermaker’ van de Raad voor de Rechtspraak, A.H. van Delden. De rede van deze *key note speaker*, aldus Guensberg, is verkort gepubliceerd in het vorige nummer van dit blad, (*Advocatenblad 2001-1*)7,

p. 664-666. Hij memoreerde de Alkmaarse kantonrechter Judel die in de jaren dertig in een door hem zelf bekostigde uitgave de lans brak voor bezuinigingen door (en niet op) de rechterlijke macht. De nu aan de orde zijnde wijzigingen in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bleken toen al actueel. De victorie heeft de Alkmaarse kantonrechter niet meer mogen meemaken.

De zaal veerde even op toen Van Delden over de hoofddoekjes begon, maar zeeg weer ineen toen bleek dat Van Delden zich niet liet verleiden tot het innemen van een

standpunt en het hield bij een vergelijking met een oud voorstel tot afschaffing van de toga.

Daarna nam jhr. mr. Diederik Coligny de Bouvignon LL M, een onaangekondigde spreker, het woord. Hij onderhield het publiek met een dichtbeschreven flip-over – het geld was op –over wetsontwerp 26 855. Hij besprak in dat verband de mogelijkheid die het wetsontwerp aan rechtzoekenden biedt om zelf exploten uit te brengen, de weer ingevoerde splitsing van het *aveu* (ontkenning vaderschap: ‘ik heb het wel gedaan, maar was niet de enige’), de scharnierende werking in civilibus, de lapidaire instigatie inzake nullibus en tot slot, het verdwijnen van het vereiste dat vonnissen in het openbaar worden uitgesproken.

Het uitstekende Alkmaarse baliecabaret, met het evenbeeld van Midas Dekkers in zijn midden, wist te amuseren met goede teksten op muziek van onder anderen Don Quishocking. De Algemene Raad werd op de hak genomen (allemaal D’66, golf en Rotary) en ook de Behoorlijk Onbezonnen of Opgewonden Advocaten (BOA) moest het ontgelden. Een beetje flauw was de suggestie van de cabaretiers dat de BOA-leden te herkennen zouden zijn aan het dragen van witte sokken onder hun pak. Verschillende – vooraf geselecteerde – aanwezigen werden verzocht hun broekspijpen omhoog te trekken. Deken Guensberg slaagde voor deze lakmoesproef.

Het klapstuk van het cabaret was de sketch ‘de comparitie’, met de introductie ‘Hallo, ik ben uw bulkrechter’. De artikelen 1.3.3 (waarheidsverplichting) en 2.3.1 lid 3 (substantiëringsplicht) van het nieuwe wetsvoorstel werden terecht belachelijk gemaakt door de opmerking van de rechter dat eiser zich bij dagvaarding wel zó goed van zijn taak had gekweten met het weergeven van de mogelijke verweren van gedaagde – en, naar aan te nemen: naar waarheid – dat gedaagde bij antwoord kon volstaan met enkele verwijzing naar de dagvaarding, en de vordering voor onmiddellijke afwijzing gereed lag.

Plezier in de wandelgangen, met in het midden organisator Katuscha Tellegen

Spoor bijster

Bij de lunch lag het voedsel geheel volgens de nieuwste trend in traiteursland in grote hopen op lange tafels. Op het plein voor het theater koesterden onze vakbroeders en zusters zich in een weldadige herfstzon: etend, drinkend, rokend en vooral bellend om de laatste stand van het kantoorfront door te krijgen. Velen namen de gelegenheid te baat om, met het forse badge opgespeld, het centrum van Alkmaar in te duiken op zoek naar die fotogenieke kaasdragers. Maar voor de kaasdragers was het seizoen al voorbij.

Na de middag konden er punten worden verdiend. De voorinschrijving voorspelde een zodanige toeloop van 'puntenjagers' dat een tweede zaal met videoverbinding was gereserveerd. Castelijns had voor de lunch diegenen die toch geen vragen wilden stellen vriendelijk verzocht in de tweede zaal plaats te nemen. Maar van de ingeschrevenen bleef een beduidend aantal weg, zodat ook na de middag het hele gezelschap in de grote zaal paste.

De punten werden verdiend aan de bijdragen van de verschillende sprekers, die daardoor meteen het karakter van onvervalste colleges kregen. C.J.J.C. van Nispen, advocaat te Den Haag en hoogleraar privaatrecht te Amsterdam (VU), opende met een bespreking van de wetsgeschiedenis en hoofdlijnen en besprak daarbij – niet onbelangrijk – ook wetsvoorstel 27 181 betrekkelijk de organisatie en het bestuur van de gerechten, dat de kantongerechten naar de

geschiedenisboeken zal verwijzen; als doekje voor het bloeden komt er binnen de rechtbanken wel nog een 'sector kanton'. Al met al een opsomming van gewijzigde artikelen en verdwenen titels in rechtsvordering waarbij de toehoorder alras wegdommelde. Voor wie het spoor bijster raakte was er altijd nog *Advocatenblad* 2001-15, waarin de lezing grotendeels is gepubliceerd.

Stip was minpunt

R.B. Gerretsen, ronkend aangekondigd als 'manager praktijkgroep litigation' – voorzitter van de sectie procesrecht dus – van een Rotterdams kantoor, onderhield de aanwezigen over de dagvaardingsprocedure. Hij leek gepokt en gemazeld in het cursussen-circuit en deed routineus zijn verhaal, een verhaal waarvan de zaal iets opstak. Voor het eerst die dag werden de praktische gevolgen voor onze dagelijkse praktijk zichtbaar.

Hoe richt je de dagvaarding in als je niet bekend bent met de verweren van de wederpartij? Mag je na een conclusie van eis in reconventie een conclusie van antwoord in reconventie nemen? Wat zijn de gevolgen voor de incassopraktijk, die veelal werkt met nietszeggende dagvaardingen, zelfs als men weet wat de mogelijke verweren zijn? Die praktijk zal ontegenzeggelijk omslachtiger en dus duurder worden. Het kan nog leuk worden, meende Gerretsen. Verweren van gedaagde zijn nu soms al zo doorzichtig als een tropisch regenwoud bij nacht – wat moet dat niet worden als van de eisende partij verwacht wordt dat die verweren net-

jes in de inleidende dagvaarding komen?

Een minpuntje van zijn voordracht was dat elke sheet (of heet dat bij een *powerpoint presentatie* anders?) pontificaal vergezeld ging van de kantoor naam met de merkenrechtelijk zo zwaar bevochten stip. Mochten de toehoorders nog eens een advocaat nodig hebben, dan moeten ze maar aan dat kantoor denken?

Licht boosaardig

A.I.M. van Mierlo, hoogleraar burgerlijk recht, handels- en burgerlijk procesrecht te Rotterdam, die duidelijk al eerder cursussen over het onderwerp had gegeven, nam de nieuwe verzoekschriftprocedure voor zijn rekening, gepresenteerd vanaf een marmereen achtergrondje, want: 'Dat ontwerp staat als een huis'. Ook hij roerde wetsvoorstel 27 181 kort aan met de constatering dat de kantonrechters deze keer niet hadden opgelet; kennelijk was de inspanning van het verzet tegen het uiteindelijk ingetrokken wetsvoorstel 24 651 (met onder meer de voorgenomen integratie van rechtbanken en kantongerechten) hun te zwaar gevallen. Toen en ook alleen toen glimlachte wetgevingsjurist F.R. Salomons, geestelijk vader van de wijzigingen, licht boosaardig. Van Mierlo's moraal over het nieuwe procesrecht: 'Met een beetje studie komt het wel goed'.

Het Alkmaars Baliecabaret

De sprekers, met v.l.n.r. de heren Van Mierlo, Gerretsen, Uniken Venema en Salomons

Utrechts vice-president en medeontwerper van het landelijk uniform rolreglement voor rechtbanken H.Æ. Uniken Venema sprak over dat reglement en de comparitie nieuwe stijl. Met betrekking tot het rolreglement kondigde hij een aantal aanpassingen per 1 januari 2002 aan, mede naar aanleiding van een evaluatie die dezer dagen plaatsvindt. Overigens is dat hele reglement natuurlijk alleen al niet uniform omdat geen van de rechtbanken haar soms eeuwenoude eigen roltijdstip heeft willen prijsgeven. Hierin gaat in deze tweede ronde mogelijk verandering komen: gestreefd wordt naar woensdag 10.00 uur als het landelijke roltijdstip.

Salomons, die het samen met W.A.J.P.

De toehoorder dommelde weg bij de opsomming van gewijzigde artikelen en verdwenen titels in rechtsvordering

van Reek allemaal in de was had gezet, was duidelijk niet van plan af te stappen van invoering van de wet (wetsvoorstel 26 855) per 1 januari 2002, reden waarom hij (o nee, de minister) zojuist een 44 pagina's dikke Memorie van Antwoord op het voorlopig verslag van de Vaste kamercommissie voor justitie van 11 september 2001 naar de Eerste Kamer had gestuurd. Met een mondelinge behandeling half oktober moest het allemaal goed komen. Over de kantongerechten wist hij de aanwezigen gerust te stellen: het Besluit nevenzittingsplaatsen zal zodanig worden gewijzigd dat alle kantongerechten – als 'sector kanton' van de rechtbank – op de huidige locaties zullen blijven bestaan. Tja, maar als het eenmaal schuift... Tot slot dankte Salomons Van Mierlo voor de 8 die laatstgenoemde kort daarvoor voor de kwaliteit van de wetgeving (vlijt nog daargelaten) had uitgedeeld en hield hij de aanwezigen voor dat zij het slechts met 3 punten moesten doen.

Niet aan gedacht

De afsluitende 'forumdiscussie' was misschien interactief bedoeld, maar behelsde niets meer dan het door één van de sprekers beantwoorden van enkele vragen uit de zaal. Die eerste daarvan – was die van P.J.M. van Wersch uit Nijmegen? – had

betrekking op de waarheidsverplichting in de verhouding tot schikkingsonderhandelingen, die Salomons tot genoegen van de zaal afdeed met de opmerking dat je die in art. 1.3.3 neergelegde verplichting vooral toch niet te ernstig moest zien.

A.R.Ph. Boddaert uit Alkmaar vroeg hoe hij bij een simpele incassozaak waartegen niks zinnigs door de gedaagde was ingebracht de substantiëringsplicht van art. 2.3.1 lid 3 moest vormgeven, waarop hij van Van Mierlo het advies kreeg zich eens met iets anders dan simpele incassozaken bezig te houden.

Na een inleidende vraag van een Amsterdamse vroeg C.A.J. van der Meulen uit Wassenaar waarom met de nieuwe beginselopzet – dagvaarding, antwoord, comparitie, klaar – niet wettelijk was voorzien in het recht op een conclusie van antwoord in reconventie, anders dan de bevoegdheid die de rechter op grond van art. 5.8 van het landelijk rolreglement aan de eisende partij terzake *kan* geven. Daar is niet aan gedacht, luidde het enigszins ontluisterende antwoord van Salomons.

Daarna hamerde dagvoorzitter Van Nispen af en vertrok een deel van het gezelschap voor borrel en diner naar de prachtige Grote of St. Laurenskerk.

